

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET**

Odsjek za sociologiju
Predmet: *Metodološki pristupi i orijentacije*
Akademska god. 2005/06.

Student: Danijel Baturina

« INTERVJU «

(metodološki esej)

*recenzentice: prof.dr. Anči Leburic (Filozofski fakultet u Splitu)
asist. Zorana Šuljug (Filozofski fakultet u Splitu)*

*Esej je recenziran 10.09.2006. i prema Odluci Povjerenstva za izdavačku djelatnost
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, donesenoj dana 21. studenoga 2006., postavljeno
na www.ffst.hr (službenoj WEB stranici Filozofskog fakulteta u Splitu)*

Prikupljanje podataka u društvenim znanostima pa tako i u sociologiji se može obaviti na raznovrsne načine. Jedan od češće korištenih je intervju. Kao i svaka druga metoda ima karakteristike koje ga čine adekvatnom metodom za određena istraživanja ali i nedostataka koji mu se mogu spočitnuti svaki put kada ga koristimo. Međutim, ostaje neosporno, da može ovisno o konstrukciji i načinu izvedbe biti kvantitativna ili kvalitativna metoda.

Glavno obilježje intervjua je da se pitanja postavljaju usmeno a i odgovore koje će intervjuer zabilježiti isto tako dobivamo usmeno. Intervju kao kvantitativnu metodu nalazimo u strukturiranom intervju-u. On je jako sličan anketi, prije svega u sastavljanju upitnika. Formalnog je tipa, pitanja su standardizirana što nosi sa sobom da je odgovore relativno lako kvantificirani. Pokušavaju se dobiti objektivne činjenice koje bi se mogle konkretno i egzaktno obraditi što bi mogao biti dobar temelj za buduće generaliziranje ali i ponajprije za provjeravanje hipoteza. Traži se reprezentativnost uzorka ispitanika. Prednost nad anketnom mu je u tome što se može ispitaniku pojasniti pitanja koja mu nisu posve razumljiva i tako ga spriječiti da po automatizmu daje bilo kakav odgovor na pitanje koje mu nije jasno. Posljedica toga je veća ukupna vjerodostojnost odgovora ispitanika. Naravno to što je intervju potreban neposredan intervjuer nosi i svoje nedostatke. Prije svega poskupljuje prikupljanje podataka. Do ispitanika se mora dolaziti pojedinačno, a usmeno postavljanje

pitanja čini intervju dugotrajnijim. Također, intervjueri bi morali biti adekvatno pripremljeni za intervjuiranje što je najlakše učiniti njihovom instruktažom prije odlaska na teren, tako da bi se izbjegao njihov utjecaj na ispitanikove odgovore. Važno je da su intervjueri sposobni stvoriti ugodnu atmosferu za vrijeme intervju da bi se smanjila napetost ispitanika zbog toga što ih netko direktno ispituje ali i da bi bili slobodni odgovoriti na neugodna pitanja (npr. pitanja o spolnim odnosima u našem istraživanju koje mi ipak nije nijedna ispitanica ženskog spola odbila odgovoriti što ne bi bilo neočekivano da se dogodilo).

Intervju kao kvalitativna metoda se odnosi na nestrukturirani intervju. Njega odlikuje to da postoji sloboda pri postavljanju pitanja, ona nisu standardizirana i zatvorena tako da je moguća improvizacija u svakom trenutku intervju ovisno o njegovom tijeku i karakteru, što ga čini jako fleksibilnim. Atmosfera koja vlada u tom intervju-u je neformalna. To što ispitanik može slobodno govoriti i nema sadržajnih, formalnih i psiholoških ograničenja pozitivno djeluje na njega da bude izvor detaljnijih, sadržajnijih i iskustvenijih podataka o temi o kojoj je riječ. Takve je podatke naravno zbog subjektivnosti zahtjevnije analizirati međutim može se ostvariti bolje razumijevanje tretirajući iskustva ispitanika kao jedinstvena i neponovljiva. Postoji i mogućnost da takav intervju poveže s strukturiranim intervjuom tako da mu bude prethodnica i daje uporište s kojeg će krenuti dalje u kvantitativno istraživanje. Problemi koji se mogu javiti kod nestrukturiranog intervju su opet vezani za resurse i vrijeme koje imamo na raspolaganju, jer su takvi intervjui obično dugi i opsežni što svakako povećava troškove istraživanja. Nedosljednosti mogu nastati i zbog intervjuera jer može utjecati na odgovore pogotovo ako se zbog slobodne forme intervju previše zanese u njega i ako ih imamo više svaki može druge dijelove podataka protumačiti kao bitne ili može zbog same semantike doći do različitih pristupa i interpretacija među različitim intervjuerima. Prednost se očituje i u tome što se u podacima ne moraju odmah razlučivati bitni segmenti već se to može uraditi sa određenom vremenskom zadržkom jer ih možemo snimiti recimo na diktafon i analizirati nakon više preslušavanja, što nam omogućuje da uočimo neka značenja koja nam se na prvi pogled nisu činila očitima.

Intervju kao istraživačka metoda sa svim svojim manama i prednostima opet ostaje metoda koja može biti i će biti korištena u mnogim istraživanjima koja se mogu ticati širokog dijapazona problema i odvijana u najrazličitijim društvenim kontekstima. Iako u mnogome ovisi o umješnosti intervjuera ipak se pokazuje dobrim i praktičnim načinom za prikupljanje empirijskih podataka. Stoga mislim da zbog svojih širokih mogućnosti,

prilagodljivosti te otvorenosti prema kvantitativnom ali i prema kvalitativnom, intervju će ostati među poželjnijim i češće korištenim metodama u društvenim istraživanjima.